

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Konventikel v „Katoliškem domu“.

V takomenovanem »Kat. domu« zborujejo danes »voditelji« kranjskega klerikalstva in vadjajo — kakor Židje za plašč Gospodov — kako si razdele politični in materialni plen, ki ga napravijo pri bližajočih se deželnozborskih volitvah.

V »Katoliškem domu« je danes občni zbor osrednjega političnega društva kranjskih klerikalcev, a umeje se ob sebi, da je bil sklican v prvi vrsti za to, da se doženo zadnje priprave za veliko bitko meseca septembra.

Tod in tam se čuje mnenje, da se na tem občnem zboru »Katoliško-političnega društva« ne določi samo, kar je treba za prihodnje deželnozborske volitve, ampak da pride pri tej priliki tudi do odločitve, ali naj klerikalna stranka nadaljuje taktiko zadnjih let, taktiko najbrutalnjšega nasilstva, taktiko brezobzirnega ubijanja vsega, kar se ne ukloni klerikalizmu, tisto taktiko, ki se je v celi svoji hudobnosti in zvrženosti izkazala v aferi z žlindro, ali pa naj stranka krene na pot poštenja in lojalnosti.

Resnica je sicer, da v klerikalni stranki prav v tem oziru ni jedinstva, da je v stranki mnogo mož, ki nikakor ne soglašajo s tem, kar je počenjala klerikalna stranka, odkar je prevzel nje vodstvo dr. Šusteršič. Ti moške niso svoje nezadovoljnosti samo ustno izražali, ampak v zadnjem času koder se je dalo, tako na primer v deželnem zboru, pokazali z dejanji, da obsojajo počenje Šusteršičeve šiškeve klike. Vzlic temu pa nikakor ne verujemo, da bi imeli ti moške toliko poguma, da bi se postavili v stranki terorizujuči kliki po robu, nego smo prepričani, da se na današnjem konventikelnem »Katoliškem domu« molče in ponižno, kakor že pri tolikih prilikah poprej, podvržejo ukazu Missia-Jegličevih zaupnikov.

Današnji konventikel v »Katoliškem domu« se konča gotovo z zmago radikalnih elementov v klerikalni stranki, tistih

elementov, ki hočejo boj za vsako ceno, ker le boj jih more vzdržati na površju, le boj jim more dajati vse to, kar so iskali pri klerikalni stranki. Tem radikalnim elementom pa pomore do zmage tisti del duhovščine, ki, poznavajoč strahovito korupcijo v klerikalizmu, se dobro zaveda, da si le z najnezmernejšo agitacijo, z najhujšim fanatizmom zamore pridobiti boljša duhovniška mesta, boljše fare in boljše kaplanije, ker dandanes duhovnik, ki živi samo svojemu poklicu, v cerkvi nič ne velja.

Za našo stranko je povsem brez pomena, katera struja zmaga v klerikalni stranki, ali Šusteršič-Šiška-Krekova ali Detela-Povšetova, kajti nam se v političnem boju ne gre za osebe, ampak za to, da zmagojo v vsem javnem življenju tista načela, katera smo zapisali na svojo zastavo. S tega stališča sojeno, nam je še prav, če ostane klerikalna stranka na dosedanji poti. Bog ohrani nam vse Šusteršiče in Vencajze, Žitnike in Kreke, zakaj zakon narave je tak, da čim hujši je pritisk, toliko hujši je odpor in kdor seje veter, žanje vihar.

Regulacija učiteljskih plač na Češkem.

Izboljšanje učiteljskega gmotnega stanja je že nekaj let stalna točka dnevnega reda vseh deželnih zborov avstrijskih, in kolikor bolj zavedno, jedino, delavno in agilno je učiteljstvo posameznih kronovin, toliko več doseže od svojih deželnih zborov. Vse to kaže, da se vprašanje o izboljšanju gmotnega stanja ljudskega učiteljstva toliko časa ne bo dalo spraviti z dnevnega reda naših deželnih zborov, da se končno tako ne uredi, da bodo plače ljudskega učiteljstva jednake plačam državnih uradnikov zadnjih treh, oziroma štirih činovnih razredov. Najbliže temu cilju je dosedaj dospelo šlesko učiteljstvo. Mimogrede bodi omenjeno, da ima veliko zaslugo za to uredbo učiteljskih plač šleskega učiteljstva, katero je po

veliki večini liberalno, napredno in sodbodmiselno, kardinal dr. Kopp, kateri je — kakor piše »Schlesisches Schulblatt« — s svojim blagohotnim stališčem nasproti učiteljstvu dal lep vzgled, da storita učitelj in duhovnik, ako obadva razumeta prevažno nalogo vzgoje njima izročene mladine, lahko mnogo koristnega v blagor človeštva in v blagor države. Kardinal dr. Kopp je glasoval tudi za to, da se učitelj zbog svoje vzvišene službe ne sme ukvarjati s cerkovniško službo, dočim je pa hotel gornjeavstrijski deželni glavar Ebenhoch s svojim načrtom za regulacijo učiteljskih plač obesiti učiteljstvu zopet mežnarski štrik na vrat! In ta mož je vzor tudi naših klerikalcev, kateri bi videli poleg sebe tudi mnogo raje nekdanjega učitelja-mežnarja z upognjenim hrbiščem, kakor pa današnjega naprednega, samozavestnega učitelja. Seveda, se je ta Ebenhochov načrt izjalovil, ker se mu je vse učiteljstvo z največjo odločnostjo uprlo. S tem je, seveda, pokopano za letos tudi izboljšanje gmotnega stanja gornjeavstrijskega učiteljstva. In prav je tako. Saj bi bilo z Ebenhochovim načrtom učiteljstvu bore malo pomagano, in bolje je stradati še nadalje, kakor pa postati zopet mežnar. Bo pa za to svoječasna reakcija tem večja. Predno preidemo k regulaciji učiteljskih plač na Češkem, omenjamo še, da se je tudi dolnjeavstrijski deželni zbor baval letos z izboljšanjem učiteljskega gmotnega stanja, in sicer s pokojninami. Pokojninski zakon dolnjeavstrijskega učiteljstva je posnet po kranjskem učiteljskem pokojninskem zakonu, vendar je boljši kakor naš. Kakor koroškemu učiteljstvu, tako se bodo všteli tudi dolnjeavstrijskemu učiteljstvu v pokojnino dve leti začasnega službovanja pred izpitom učne vsposobljenosti. In to je tudi pravično! Poleg tega priboljška se bo uštevalo dolnjeavstrijskemu učiteljstvu tudi polovica stanarine v pokojnino. V tem oziru bo treba kranjski učiteljski pokojninski zakon popraviti.

Zdaj pa preidemo k regulaciji učitelj-

skih plač na Češkem, ki se je vršila v češkem deželnem zboru dne 5. julija. Seveda, tudi s to regulacijo to vprašanje še ni končno rešeno, vendar bo začasno učiteljstvu precej pomagano. Klerikalci in fevdalci bi bili pa še to radi zavlekli, ko bi se jim ne bili uprli češki in nemški naprednjaki. Posebno velikih zaslug so si pridobili učitelji-poslanci. Tu se zopet vidi, kako na slabem smo slovenski učitelji, ker nimamo svojega zastopnika v deželnem zboru! Bomo videli, kako bo letos?

Določbe novega zakona za izboljšanje plač češkega učiteljstva so tele:

1. Dosedanji učitelji postanejo učitelji I. vrste in dosedanji podučitelji pa učitelji II. vrste; podučiteljska mesta se torej odpravijo.

2. Učitelji II. vrste z zrelostnim izpričevalom dobe na leto 900 K remuneracije; učitelji z izpričevalom učne usposobljenosti, če provizorično ali definitivno, dobe 1200 K, učitelji I. vrste 1600 K, meščanski učitelji pa 2000 K plače na leto. (V Šleziji bodo pa dobivali meščanski učitelji po 2400 K in 2200 K.) Po 10letnem neprestanem službovanju, po izpitu učne usposobljenosti postanejo učitelji II. vrste učitelji I. vrste.

3. Stalno nameščeni učitelji dobodo od dneva učne usposobljenosti šest kvinkvenij po 200 K, meščanski učitelji pa po 250 K.

4. Funkcijske doklade: jedno- in dvorazrednice 200 K, trirazrednice 250 K, štirirazrednice 300 K, petrazrednice 400 K, ravnatelji meščanskih šol 400—600 K.

5. Stanarina: V krajih do 2000 prebivalcev 200 K, do 4000 prebivalcev 300 K, do 10.000 prebivalcev 400 K, predkraji Prage in večja kopališča, potem Košir, Vršovice, Pankrac, Nusle, Skornian, Fischern, Bodenbach, Teschen in v vseh krajih z nad 10.000 prebivalci 600 K, za Prago 800 K.

6. Aktivitetne doklade: V krajih z 8000 do 16.000 prebivalcev 15%, do 30.000 prebivalcev 20%, predkraji Prago

LISTEK.

Almanahovci.

(Dalje.)

Ali mislite, prijatelji, da se delam norca? Tako je zapisano! Tisti verzi snajžijo čevlje, zato so umetnost. — In umetnike, ki se upirajo, vlačijo ti ljudje siloma k čevljam! Namen je določen (določili so ga slovenski bogoslovci) in zdaj se ravnajte po njem, umetniki, drugače niste pravi umetniki! Vi, nedolžni sanjači, si mislite stvar čisto napačno! Mislite si namreč, da delate lahko, kakor vas je volja; da je opravilo kritikov in filozofov, — če se jim zdi to opravilo prijetno in potrebno — ugibati šele iz vaših del, kaj bi bil morda namen umetnosti. Zdi se nam, da bi bilo jako smešno, če bi bil stopil pred Prešerna ljubljanski bogoslovec ter mu dejal: »Stojte! ... Namen umetnosti je, prikazovati ideje, ki so prvotno v Bogu, in ki se nam kažejo v božjem stvarstvu, da se povzdiguje naša duša« itd. — Nič bi ne bilo smešno! Če bi se Prešeren ne ravnal po teh besedah, tem slabše zanj! Namen je določen, in ker je žalibog mnogo umetnikov, ki se niso vedeli prilagoditi

temu namenu, se trudijo slovenski bogoslovci, da jih prilagodijo po sili ... Ubogi Verlaine! Trdijo, da si se prilagodil, da si se spokoril, ti nebeški grešnik! Kaj si napravil tako hudega, da te je doletela taka kazen? Sanjač si bil, dragi moj, iskal in našel si lepoto povsod, celo v katolicizmu! Utrujen si bil od vsega dobrega in naposled si zatisnil oči in sanjal, sanjal o starih bajkah, o tihih, visokih katedralah, o materi božji ... Meni samemu, ko sem napisal te besede, je mehko pri srcu. Kako je časih človek slab in utrujen pod bremenom dvomov, kako mu je dolgčas v tem pustem svetu, kjer ni prostorčka, da bi stopil trdno in varno ter se oddahnil: »Glej, tukaj je nekaj resničnega, tukaj stojim in vem, kjé stojim!« Ziblje se ti pod nogami, razprostriš roke, a nikjer opore ... In če je človek slab in si zaželi počitka, zatisne oči, odpodi vse dvome in vse misli ter sanja o bajkah, ki jih je poslušal v lepih dneh mladosti. Z odprtimi očmi ni našel resnice in brezplodno iskanje ga je utrudilo ... Da govorim s Frančiškom Grivcem: »... njih duša hrepeni po neskončnosti. Mistiki beže v samoto, se zatekajo k spiritizmu in okultizmu; mika jih katoliška vera in njene globoke skrivnosti ...« Frančišek Grivec se je neko-

liko zapisal; reči bi bil moral: »Mikajo jih globoke skrivnosti katoliške vere.« In to je razloček! Ni jim več do jasnosti, do trdnosti, do resnice, — do skrivnosti jim je! Ne zaglabljajo se v skrivnosti, da bi tam na dnu iskali resnico, zaglabljajo se nanje, ker je tam v njih. To je hrepenenje, ki ste ga začutili kdaj pač že vsi, sanjarski in neizkušeni prijatelji: bežati, ubežati v temo, v labirint, kjer ni nikjer kazavca, da bi vam ukazoval: na desno, na levo! ... Sama tiha mirna tema vse-naokoli. In tam snuje duša svoj svet, iz lepih pravljic, iz mladostnih spominov, iz hrepenenja po neznani večni resnici. Svet, v katerem ni treba nič preiskavati, nič dokazovati, nič dvomiti, kjer človek samo sanja in veruje in moli. Duša je razbremenjena, brezskrbna, kakor otrok v materinem naročju, da, vesela in nevedna, kakor otrok v materinem naročju ... To življenje je lepo in zato ni čudno, da jih je toliko, ki beže vanje.

Posebno ni čudno, da beže pesniki. Spokoril se je Kette, ko mu je bila že tudi duša razjedena od bolezni, in nad njegovo posteljo je visel molek; spokoril se je Murn in ob svoji zadnji uri je držal razpelo v rokah. To je utrujenost. Hrepenenje je tako silno, in grenkih razočaranj je toliko, da omahuje mehka pesnikova

duša, da zatisne oči, beži. Kdo bi jo sodil in obsojal?

Časih nastopi doba vseobče utrujenosti; cela generacija se odvrne od zemlje, od resničnosti; da rečem s Frančiškom Grivcem: »... oglašja se nagnenje do skrivnostnega, duhovnega, nadčutnega.« In Grivec citira potem Maeterlincka: »V zgodovini je mnogo dob, ko duša, poslušna neznanim zakonom, stopa takorekoč na površje človeštva in bolj neposredno proglašja svoje bivanje in svojo moč. Zdi se, kakor da bi človeštvo v teh trenutkih imelo vzdigniti težko breme materije.« Tudi Maeterlinck ni povedal pravega: človeštvo nima v takih dobah z materijo nobenega opravka več, ga noče imeti; osvoboditi se hoče od nje.

To je obup. Hrepenenje je presilno in pot do zadnje, edine, večne resnice je predolga, polna dvomov, zmot in razočaranj; duša omahuje, udaja se prijetnim sanjam, prijetni laži ... Lepa je ta laž, poezija sama — kako bi se ji ne udajali poetje, posebno kadar so nezadovoljni, slabi in počitka željni? Kdor pozna te poete — in Grivec menda nekatere pozna, ker govori od njih — spozna na prvi pogled sanjače, ki jim je do skrivnosti, ne do jasne resnice: skrivnost bi se razodela in odvrnila bi se ... (Konec prib.)

itd. in kraji z nad 30.000 prebivalcev 30%, in Praga 40%, temeljne plače.

7. Pomožni učitelji dobe 70%, temeljne plače učitelja II. razreda.

8. Učiteljice ženskih ročnih del na meščanskih in ljudskih šolah 1000 K, samo na ljudskih šolah 900 K plače.

9. Pokojninski zakon je skoraj popolnoma enak našemu.

10. Od 1. januarja 1901 (sega nazaj) do uresničenja novega zakona dobe meščanski učitelji sedanega IV. in ljudski učitelji sedanega V. in IV. plač. razreda provizorično povišanje plače na 1600 kron, oziroma 1200 K, dotični podučitelji z učno usposobljenostjo ali brez te 900 K.

11. Višje temeljne plače postanejo pravomočne dne 1. januarja 1903., povišani poviški plače pa dne 1. januarja 1904. l.

12. V ta namen večja potrebščina znaša 11 milijonov kron.

Dasi ta regulacija še ni popolna, vendar tudi na tem uspehu od srca čestitamo vrlemu in naprednemu češkemu učitelstvu! Zrno do zrna!

V Ljubljani, 7. avgusta.

Kompromis med Staro- in Mladočehi.

Pododbora, ki imata nalogo, dognati med strankama Staro in Mladočehov kompromis za bodoče deželnozborske volitve, sta imela te dni skupno sejo. Gre se za razdelitev mandatov in zagotavlja se, da so se razmere vzlic hujskanju časopisja izboljšale tako, da se kompromis dožene. »Hlas Naroda«, staročesko glasilo, se z veliko vnemo poteza za kompromis. Vendar imajo agrarci še vedno mnogo nade, da izpodrinejo Mladočeha marsikje. Masarykovi, realisti pa so se razcepili v dve fraciji.

Spravna akcija na Moravskem.

Dr. Stransky in dr. Začek sta te dni izrazila svoje misli o spravi z Nemci na Moravskem. Dr. Stransky je v »Lid. Novinah« pisal, da ni zategadelj proti spravi, ker bi tvorili Čehi večino v deželnem zboru le s pomočjo veleposestništva, kajti — tudi na Češkem nimajo drugačne večine. Toda takega veleposestništva, v katerem sedi 5 prelatov in katero vodita olomuški nadškof in brnski škof, takega veleposestništva moravska narodna stranka za tvoritev večine ne more rabiti, ako ji je kaj za napredek naroda. V deželnem odboru bi imeli Čehi le štiri člene, Nemci pa tri. A Čehi bi imeli tudi tu večino le s pomočjo prelatov in škofov, kar bi jih stalo preveč. Nemci zahtevajo nadalje, naj se deželni odbor v vseh narodnih vprašanjih razdeli na dvoje sekcij, v češko in nemško, ki bi delale zlasti v šolskem vprašanju. Za tako spravo dr. Stransky ni. Načelnik češkega deželnozborskega kluba, dr. Začek, pa se je pred volilci iznova izrekel za spravo z Nemci in dejal, da Čehi ne smejo zahtevati vsega naenkrat, nego naj se zadovolji s tem, kar je za sedaj možno. Naglašal pa je Začek, da mora biti pravna akcija na Moravskem stvar vsega češkega naroda, ne pa posamezne stranke. Spravna pogajanja se nadaljujejo.

Umrli cesarica Friderik.

Nemška cesarica Viktorija Marija Lujiza, najstarejša hčerka princa Alberta in kraljice Viktorije velikobritanske, je bila rojena l. 1840. L. 1858 se je poročila s pruskim princem Friderikom Viljemom, kateri je postal pozneje nemški cesar. Cesarica Viktorija je bila naobražena in liberalna žena, ki je imela velik vpliv na svojega moža. Bavila se je tudi s slikarstvom. S svojim možem je živela v srečnem zakonu, imela je osem otrok, od katerih jih živi šest, med njimi sedanji cesar. Pokojnica je bila le 99 dni cesarica, ker je cesar Friderik Viljem kmalu na to, ko je nastopil vladarstvo, umrl vsled raka v grlu. Po smrti svojega soproga si je dala ime cesarica Friderik in živela sama za-se. Na politiko sina, sedanjega cesarja Viljema, ni imela nobene vpliva. Za življenja svojega moža pa se je mnogo bavila s politiko ter imela celo z Bismarckom tihe boje. Bismarcka ni marala, a tudi Bismarck je javno zabavljal na »angleške babe«, kakor je imenoval angleške princesinje s cesarico vred.

Vojna v Južni Afriki.

»Daily Mail« je dobila iz Kapstadta poročilo, da je v Kaplandiji 7—8 tisoč

Burov, večinoma domačinov ustašev. Možje, ki so še pred letom mirno sedeli na svojih farmah, so postali ustaši, tovariši Burov. Najuglednejši med njimi je de Villiers, ki je postal general. Prav malo domačinov Holandcev je ostalo zvestih angleški vladi. V takozvanem »Britisch-Betschuanalandu« je 90 odstotkov farmerjev v orožju proti Angležem, in od delki, ki so tekom zadnjih treh mesecev operirali v vshodnjih in srednjih delih Kaplandije, so dobili mnogo prostovoljnih rekrutov. Da so Buri vdrli na portugalsko ozemlje, ima baje ta namen, da se poskrbe z živili in konji. Dotični oddelek šteje baje 3000 mož, katere poveljuje general Beyers. 1. avgusta je izšla zopet oficialna lista izgub in na tej je vsaj 19 bitk in prask, katerih Kitchener niti omenil ni, a v katerih so imeli Angleži prav občutne izgube. Tako so 27. julija pri reki Dooru padli mnogoštevilni podčastniki in navadni vojaki, ujet pa je bil častnik z 19 možmi. Pri Zurolakteju so se dne 20., 25. in 26. julija vršile na treh različnih točkah praske, v katerih so imeli zlasti lovci polka Couuaught težke izgube na mrtvecih, ranjenih in ujetih. Mnogo vojakov pa je v zadnjem času Angležem tudi desertiralo. Iz Kroonstadta poročajo, da hočejo Angleži sedaj tudi Kafre zgnati v posebna taborišča. To pa storé zategadelj, ker dobivajo baje Buri pri Kafrih živila.

Dopisi.

Iz Kamnika, 6. avgusta. Mislili smo prav za gotovo, da nam ne bo treba nadlegovati čitateljev »Slov. Naroda« z našimi lokalnimi zadevami. Toda časih se tudi najlepši nameni izjalove. Grdi »Slovenčev« dopisun, patentovan lažnjivec, nas je primoral, da se oglasimo in sicer v obrambo hčerke božje — resnice. »Slovenčev« dopisun je nagrmadil vse polno laži. Grda laž je, da bi politično in gospodarsko društvo »Zarja« kaj sodelovalo pri agitaciji za mestne volitve. Ravno nasprotno je resnica. Odbor je namreč sklenil, da se agitacije ne udeleži, ker stvar ni političnega pomena za Kamnik. Lažnjivemu dopisniku se lahko postreže z dobesednim sklepom oziroma zapisnikom dotične odborne seje. Laž je tudi, da se shoda niso udeležili sklicatelji, kar se pa tiče g. Fajdige, se mora »Slovenčevemu« poročevalcu reči, da ni samo lagal, ampak kar obrekoval. Gosp. Fajdiga je narodnonaprednega mišljenja, pri tem pa gotovo boljši kristjan, kakor tisti, ki je »Slovenčevemu« dopisunu poročal o shodu. Gosp. Fajdiga je naglašal, da napredna stranka nima nikarih nevidnih sredstev, dočim klerikalci zlorabljajo Boga in hudiča za agitacijo. Nikdar pa ni rekel, da naprednjaki nimajo ne Boga ne hudiča. Res, lepo znate zavijati, resnico pačiti in poštenim ljudem čast krasti. Kadar boste v svoji sredi imeli take ljudi, kakor je g. Fajdiga boste lahko ponosni. Pove-mo Vam, da je Vašim lastnim somišljenikom predsedalo gori označeno podtikanje gospodu Fajdigi. Dragi »Slovenčev« dopisunček, kaj pa vendar hočeš povedati in predbacivati, ko govoriš o »liberalnem gospodarstvu«? Bodi vendar tako prijazen in poglej malo nazaj. Kdo je vendar gospodaril, ali Vaš, vedno na vodi bolni »ribič« ali oni, kateri je bil primoran zidati most, katerega je leto prej vzela grozna voda? Toliko za danes. Ako hočete, smo Vam še na razpolaganje in prav veselilo nas bode če nam daste v to primerno priliko. Tedaj bo tude čas pojasniti, čegava zasluga je ustanovitev mestne hranilnice, kako je s »fotražo« in od kod se dobiva zdravilo za želodec.

Iz Sevnice, 6. avgusta. Po dolgem času, gospod urednik, oglasim se zopet pri Vas, da Vam kaj poročam iz naše savske doline.

Za nekaj tednov postalo je v našem trgu življenje jako živahno in veselo; imamo namreč v našem trgu gojence tržaške kadetne šole, tretji in četrti letnik s svojimi učitelji, koji v naši okolici mapiirajo.

S svojim ljubeznivim vedenjem in z ono mladostno živahnostjo, katero mora vsaki mladenič imeti, posebno mladi vojak, pridobili so si gori omenjeni simpa-

tije vseh tržanov, in močno jih bomo pogrešali, ko 13. t. m. odidejo.

Posebno hvaležno jim je pa bralno društvo sevnjsko. Le-to je namreč priredilo na vrtu gostilne g. Simončiča tombolo v prid pogorelcem na Blanci, pri kateri tomboli je oddelek teh mladih gojencev blazil in radostil nam srca s sviranjem krasnih, raznovrstnih komadov na lok in mandolino; tudi vsi častniki (učitelji) udeležili so se te tombole in posebna hvala se njim še izreče, da je vsaki izmed njih prispeval z lepim prostovoljnim darilom za dobitke. Da nismo imeli teh plemenitih gospodov s svojimi gojenci v svoji sredini, bi se svota čistega prebitka 230 K znatno skrčila bila.

Naj jim bode tudi na tem mestu najiskrenejša hvala za njihovo plemenitost in solidarnost s tržani izrečena, in uverjeni so lahko, da bomo simpatijam, koje so si pri nas pridobili, zvesti ostali! — Na svidenje drugo leto!

Lepo poletje privabilo nam je tudi več drugih gostov, letovičarjev, kateri v najlepši harmoniji z nami žive, i ti pokazali so svojo požrtvovalnost za uboge pogorcelece.

Naj sleherno hvalo izrečem na dobrem uspevanju tombole visokorodni gospej baronici Wallhofen, koja nam je podarila krasno oljnato sliko, katero je slikala njena hčerka; nadalje g. Wunderlich-u, ravnatelju tukajšne tovarne in vsem drugim, koji so s prostovoljnimi darili nam do tako lepega uspeha te tombole pripomogli.

Ta tombola pokazala nam je, da je lahko mogoče lepo složno življenje vseh slojev pri nas, katere sloge posebno v tako malem kraju zelo potrebujemo.

Dal Bog nam lepših mirnih časov v procvit lepe naše savske doline.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. avgusta.

— **„Smetišnica“** — to je najnovejši priimek, ki bi ga duhoviti »Slovenec« rad obesil naši stranki. Sinoči trdi, da je naša stranka smetišnica, v katero klerikalci pometajo smeti iz svoje srede. — Čudno! Naj se obrnemo kamorkoli, iz klerikalne stranke pomeđenih smeti ne najdemo med nami nikjer. Pač pa vidimo v klerikalni stranki može, ki so nekaj stali v liberalni stranki. Šusteršič je bil liberalac, Vencajz je bil liberalac, Pfeifer je bil liberalac, Pogačnik je bil liberalac, sploh vsi civilni ljudje, kar jih je danes v klerikalni stranki, vsi so bili nekaj liberalci. Lakota slave, blaga jih je pripeljala drugam. No, nam ni žal zanje, ker ne moremo rabiti ljudi, ki menjavajo svoje prepričanje. Ako je izraz smetišnica umesten, potem ga zasluži klerikalna stranka, ki mora še na najodličnejša mesta, kar jih ima, spravljati same odpadke liberalne stranke.

— **Klerikalno ščuvanje zoper slovensko kmetско gibanje na Štajerskem.** Organizacija slovenskih kmetov na Štajerskem je klerikalcem hud trn v peti. To je naravno. Kdo si more misliti, da bi klerikalec trpel svobodnega kmeta ali celo pospeševal njegovo prizadevanje za veljavo kmetškega stanu, za osvobodjenje kmeta iz farovškega jerobstva. Ker mlada kmetška organizacija, ki tako znamenito napreduje, neče stati pod duhovniško komando, so jej duhovniki povedali najljutejši boj in jo črne v svojih časopisih na najhudoobnejši način. »Slovenec« sumniči včeraj slovensko kmetško stranko, da je nemškutarska, dasi je ta stranka doslej na vseh shodih in pri vsaki priliki pokazala, da stoji odločno na narodnem stališču, da nima z nemško stranko nobene zveze in je tudi ne išče. Ko bi bilo duhovščini kaj za narodno stvar, bi to organizacijo še podpirala, saj je prav ta slovenska kmetška organizacija onemogočila, da se vsled duhovniške politike v nekih slovenskih okrajih že udomačena, Rokitskega nemška organizacija še po družih slovenskih okrajih ne razširi. Že to je zasluga mlade kmetške organizacije za narodno stvar na Spodnjem Štajerskem. Duhovniki nimajo niti zmožnosti, niti volje, da bi bili to dosegli, saj je ideal štajerskih duhovniških politikov tisti fajmošter Lendovšek, ki je kmetški poslanec, pa bo od same lenobe razpadel. »Slovenčev« zabavljanje ne bo slovenski kmet-

ski organizaciji na Spodnjem Štajerskem prav nič škodovalo. Zanimanje za to organizacijo se širi čudovito hitro. Povsod se snujejo kmetška društva, povsod rase navdušenost za ta društva. In če bi ta društva ne dosegla ničesar drugega, kakor da odstranijo iz javnega življenja tiste žegnane lenobe, ki imajo narodnost samo na jeziku, sicer pa skrbje samo za svojo bisago, če spravijo na njih mesta sposobne in delavne može, resnične narodnjake in resnične kmetške prijatelje, bo pa zasluga, za katero bo štajersko slovenstvo tem društvom lahko vedno hvaležno.

— Ruski gost v Ljubljani.

Vseučiliški profesor v Odesi, gosp. Boris Mihajlovič Ljapunov, se mudi v Ljubljani in študira v licealni knjižnici slovensko književnost. Gosp. Ljapunov govori slovensko.

— Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta v Ljubljani dne 27. julija t. l.

Predsednik župan Ivan Hribar pozdravlja novoimenovanega c. kr. okr. šol. nadzornika prof. Al. Belarja, nato so se rešile sledeče točke: Učencu O. Semmelrocku se je dala izpustnica. C. kr. okr. šol. nadzornik prof. Belar je poročal o nedostatih higijenskih razmerah na nemški dekliški osemrazrednici ter priporočal, naj se ugoti predlogom šol. komisije z dne 10. julija. Se sprejme. Odstopivšemu zastopniku ljublj. učiteljstva, nadučitelju Jož. Maierju, se je izreklo za njegovo poslovanje v c. kr. mestnem šol. svetu priznanje. Otroška vrtnarica Ana Gorup se je dodelila II. mest. otroš. vrtcu. Katehetu J. Mlakarju se je določila nagrada. Učencu Jožefu Zakrajšku se je odpisala ukovina. Učitelju Eng. Ganglu se je podaljšal dopust za eno leto, da dovrši svoje študije na dunajskem pedagogiju na svoje stroške. Določilo se je učitelja R. Vrabla začasnim učiteljem na II. m. deški šezrednici na mesto Ivana Krulca. Določi se, da se smejo gojenke, višje dekliške šole od prih. šol. leta telovaditi v šol. posloppu dekliške šezrednice pri sv. Jakobu. Nadalje se je sklenilo, naprositi c. kr. dežel. šol. svet, da vpelje za šolske zvezke normalni kip, ki bi natančno določal velikost in lineament sesitih zvezkov ter kakovost papirja. Z žico zvezani zvezki naj se brezpogojno prepevedo. Nadalje so se sprejele — učit. kandidatnje Minka Skaberne, Ema Pleško in Ana Poljanec. Prva se je dodelila II, zadnja pa I. mestni deški petrazrednici, Ema Pleško pa mestni dekliški šezrednici pri Sv. Jakobu. Končno se je sklenilo ustanoviti na III. deški petrazrednici s pričetkom šolskega leta 1901/2 tretja obrtna pripravljavnica, v katero je vsolati obrtne vajence, ki bivajo v franč. fari ali stanujejo na Viču, Glincah in v Šiški. Za II. mestno deško šolo so se sklenile iz higijenskih ozirov nekatere poprave. Na mesto ravnatelja Profeta je bil v stalno šolsko zdravstveno komisijo imenovan c. kr. okr. šol. nadzornik A. Belar.

— Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate, figovo in sladno kavo v Ljubljani

se je danes otvorila. To narodno podjetje gosp. Ivana Jebračina, trgovca, tovarnarja in zalagatelja kavinih primesi v prid družbe sv. Cirila in Metoda je blagoslovil družbin prvomestnik, preč. gosp. monsignor Tomo Zupan. Izmed členov družbe sv. Cirila in Metoda se nam tem povodom piše: Vsak Slovenec more najiskrenejše pozdravljati to novo tovarno, ker je zadelala precejšno vrzel na polju narodne obrtnosti in bo dajala zaslužek le domačinom. Če pripomnimo, da se samo na Kranjskem vsako leto porabi 300 vagonov kavine primesi (cikorije), ki dohaja večinoma iz družih dežel, kjer ostaja dobiček in kamor se plačuje delo izdelovanja, bo vsakateremu jasno, da gre mnogo našega denarja v žep tujemu podjetniku mimo domačih, dela pogrešajočih rok. Z domačim podjetjem pa se koristi tudi družbi sv. Cirila in Metoda. Ta bi dobivala od zgoraj navedene letne množine po 30.000 gld. ali 60.000 kron letne podpore samo s Kranjskega; približne dohodke pa bi dajale ostale slovenske dežele. Tu in v drugih predmetih, ki se izdajajo v družbin prid, je skrit velik naroden zaklad. Slovensko rodoljubje! Sezaj po njem, polagaj ga na domovinski altar! In s takimi sredstvi razvilo bi se naše šolstvo ob jezikovnih mejah tako, kakor si je

najrodoljubneje slovensko srce le želeli more. Ko še omenjamo, da je gosp. Iv. Jebračin povodom blagoslovljenja svoje tovarne daroval družbi sv. Cirila in Metoda 400 kron, izrekamo ob enem domoljubno prošnjo: Slovenci in Slovenci! Rabite, zahtevajte, priporočajte vselej in povsod le te izborne izdelke domače industrije v čast in ponos slovenskemu imenu, v korist slovenskega dela in v prospeh vseslovenske šolske družbe.

— **Gospodom akademikom, abiturijentom ter bratom Savanom!** Slov. akad. ferijalno društvo »Sava« v Ljubljani vabi in pozivlja tem potem gg. akademike, abiturijente ter brate Savane na svoj sestanek, ki ga priredi v torek, dne 13. avgusta t. l. v Ljubljani. Lokal: Švicarija. Začetek, točno ob 1/8. uri zvečer. — Na razgovor pridejo jako važna vprašanja, tičoča se preosnove društva. — Ker je ta sestanek v marsikaterem oziru odločilen, zato je odbor preverjen, da se bodo imenovani gospodje v kar največjem številu — želeli bi pač »polnoštevilno« — odzvali temu vabilu, pozivlja pa brate Savane, da se tega sestanka udeleže in po moči skrbe, da se posreči nameravani korak. Do svidenja v beli Ljubljani! Z bratskim Na zdar! Odbor.

— **„Proč od Rima“ na Štajerskem.** Poltretje leto traja na Štajerskem po nemških nacionalnih provzročeno gibanje na izstop iz katoliške cerkve. Uspeh tega gibanja se vidi iz naslednjih števil: Leta 1898 je bilo na Štajerskem 6 protestantskih duhovniških postaj, protestantje so živeli v 18 krajih; letos je 16 duhovniških postaj z 19 duhovniki in žive protestantje v 52 krajih.

— **Pevsko društvo „Slavec“** poleti, ako bode ugodno vreme v nedeljo, dne 11. avgusta popoldne v Dolsko pod sv. Heleno, kjer se bode vršila ljudska veselica na vrtu g. Rovška, po dom. »pri Krači«, s petjem, godbo, plesom in igranjem na prostem. Krasen sprehod proti sv. Heleni. Zveza vlakov izredno ugodna. Odhod iz Ljubljane z južnega kolodvora ob 3. uri popoldne do Laz. Odtod 25 minut do Dolskega. Odhod z Dolskega ob 11. uri zvečer. Vožnja stane tja in nazaj samo 90 vinarjev. Prijatelji in prijateljice društva »Slavec«, kakor tudi ljubitelji proste narave in dobre zabave, se uljudno vabijo na ta izlet. Ni ga boljšega odpočitka od napornega tedenskega dela, kakor so taki izleti v nedeljo na prosto izven razgretih mestnih zidov. Okrepčujejo duha in telo ter dajo novih močij k delu. Prihodnjim nedeljam toraj v Dolsko.

— **Električna železnica.** Vagoni za električno železnico so došli, in se danes speljejo na relse na južnem kolodvoru, kjer ostanejo do jutri. Vagoni so jako fini in elegantni, mnogo lepši, kakor v marsikaterem drugem mestu. Tekom prihodnjih dni se začne vožnje za poskušnjo po mestu.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** priredi, kakor je že naznanjeno, v nedeljo dne 11. t. m. v Švicariji veliko večerno veselico, spojeno z »Coriandoli-Corso«. So-deč po dosedanjih velikih pripravah utegne biti ta veselica velezanimiva in zabavna, ter bode kazala živo sliko vrvenja in življenja v Dunajskih Benetkah. Odbor društva skrbel je, da bode veselica opremljena z vsemi sredstvi, da kolikor mogoče najbolj ponaredi Dunajske Benetke. Najfinejši konfeti, papirnate kače in razni drugi predmeti, kateri igrajo v Dunajskih Benetkah ulogo zabave, veselja in smehu, bodo v največji meri na razpolago. Vrt, kateri bode svečanostno razsvetljen z krasnimi lampijoni in raznobarvenimi žarnicami, bo v popolnoma venecijanskem slogu dekoriran. Seveda bode poleg tega tudi še mnogo drugih zabavališč, kakor ribarjenje na suhem, šaljiva pošta itd. kar bomo še pozneje poročali, nekaj pa ostane tajno, da bode občinstvo tembolj iznenađeno. Treba je v nedeljo samo še lepega vremena, in zabave ter veselja bo na tej veselici čez mero.

— **Na Jesenicah** se vrši v nedeljo 11. avgusta veselica v korist družbi sv. Cirila in Metoda, katero priredi nekaj gorenjskih abiturijentov. Program veselice je: A) Godbene točke (svira radovljiška godba na lok). 1. »Iz slovenskega sveta«;

2. »Janko junak«; 3. »Valčкова romanca«; 4. »Lepa Ljubljanka«; 5. »Ruženka«. 6. »Koncertni valček na gosli. B) Pevske točke (pojo abiturijenti): 1. »Slovan«; 2. »Slovanska pesem«; 3. »Što čutiš Srbine tužni«; 4. »Strunam«; 5. »V ljubem si ostala kraju«; 6. »Ljubezen in pomlad«; 7. »Svratanje«. C) Igra se odlomek iz Körnerjeve žaloigre »Zrinjski«. Veselica se vrši na »Pošti«. Začetek ob pol 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 30 kr., otroci v spremstvu starišev prosti. Preplačila se z ozirom na namen veselice hvaležno sprejemajo. Slovenci, udeležite se te veselice! S tem pomorete družbi sv. Cirila in Metoda, mladim abiturijentom pa bo obila udeležba in dober uspeh veselice najlepše plačilo za trud. Kdor poleti v nedeljo na Gorenjsko, naj ne pozabi ostati na Jesenicah; imel bo lep in zabaven večer.

— **Ilirsko Bistriško-Trnovsko gasilno društvo** priredi v nedeljo dne 11. avgusta 1901 na prostem hotela »Ilirija« v Ilirski Bistrici veselico s plesom, tombolo in umetalnim ognjem. Začetek ob 4. uri popoldne. Ustopnina za izvršujoče člane 40 vin. Vsaka druga oseba plača 1 krono, z družino 2 kroni. Ker je čisti dohodek namenjen za vzdrževanje gasilnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo.

— **Konj in kobila** sta bila ukradena v soboto zvečer pri Janezu Žuštu, posestniku v Doleh pri Idriji. Visoka sta okoli 14 1/2 pestij. Kobila je »fuksa« ter je šipasta na glavi in ima pod gobcem hrasto. Konj je »bramček«.

— **Požar.** V nedeljo popoldne je nastal v Podlipi pri Žužemberku ogenj, ki je uničil osmero gospodarjem hiše in gospodarska poslopja. — V Gredicah v občini Tržišče je gorelo pri posestniku Ivanu Rantolju. Škode je 1000 K.

— **Od stopnje do stopnje.** Na Dunaju sta bila včeraj aretovana in izročena dež. sodišču vdova podpolkovnika Reitzza in njen sin, bivši nadporočnik Herman Reitz, zaradi uloma in tatvine. Vdova Reitz je v Ljubljani znana izza časa, ko je bil njen mož, podpolkovnik Reitz, šef generalnega štaba tukašnje divizije.

— **Ljubljanska meščanska godba** ima jutri, v četrtek promenadni koncert ob 8. uri zvečer na Mestnem trgu pred magistratom.

— **Povozil** je včeraj na sv. Petra cesti neznan biciklist Ano Miklavčičevo, katera je na glavi in desni rami lahko telesno poškodovana.

— **Tatvine.** V gostilni pri Figovcu prenočeval je neki tujec, kateri se je vpisal F. Šmartič, čevljar in zidar. V jutro je zgodaj vstal in ukral iz postelje dve novi rjuhi in oblačilo iz blazine ter odšel. Krojaču J. Boškoviču vkradla je M. Ž. iz predala, ko je bila sama z otroci v sobi, 5 K.

— **Po glavi s piskrom** udaril je delavec Jakob Švarcman delavca Antona Podržaja v glavnem drevoredu ko sta šla z dela od Koslerja. Podržaj je Švarcmanu dejal, ti si Nemeč, za to ga je on s piskrom, v katerem je imel kosilo počil po glavi, da se mu je vlila kri po obrazu.

— **Ogenj.** V Klučavničarskih ulicah šte. 2. so včeraj začele goreti v kleti vreče, katere je imel ondi spravljene ključavničarski mojster R. Ogenj je se pravočasno zapazil in pogasil hlapec Franc Repovš.

— **Izgubil** je J. O. zlat prstan vreden 41 K.

— **„Život“.** Zadnje številke tega ilustrovanega hrvatskega lista, ki pa je prinesel tudi več slovenskih spisov, izidejo koncem tega meseca. Potem se z izdajo tega prelepa lista radi nedostatka naročnikov začasno prekine.

* **Surovost dveh častnikov v Tešinu.** 3. t. m. sta napadla v Tešinu dva častnika Strosse in Paik pekarskega mojstra Emila Aufrichta. Čakala sta ga pred neko kavarno ter sta planila nanj, ko je stopil Aufricht iz kavarne. Jeden oficirjev je pretepal Aufrichta, kateri je skušal pobegniti, z bičem, a ko mu je ta padel na tla, ga je sunil še s sabljo v glavo. Nato je prihitel še drugi častnik ter je udaril peka s sabljo preko hrbta in po roki. Aufricht je precej težko ranjen, na

levi roki mu bodo morali odrezati štiri prste. Vzrok temu napadu je sledeči. Pred štirinajstimi dnevi je sedel Aufricht pri neki vrtni veselici k mizi, za katero je bilo mnogo njegovih tovarišev. V obližju pa je bil tudi poročnik Strosse, in ta je brez vzroka dejal Aufrichtu, da je »Saud«, na kar je označil Aufricht tako vedenje kot pobalinsko. Takrat se ni upal poročnik ničesar storiti, ker je bil sam, čez 14 dni pa se je »osvetil« s pomočjo poročnika Paika. Ljudstvo je bilo jako razburjeno nad tem surovim činom; poročnikoma pa se ni zgodilo ničesar; tri ure po tej aferi sta že igrala v neki kavarni karambol.

* **Nečloveški zločinec.** Sluga Gradinger na Dunaju je v spanju petkrat zabodel svojo priležnico vpricho poleg nje spečih otrok. Na to si je prerezal vrat. Oba sta bila mrtva. Otroci 4—8 let pa so bili priča tega groznega čina.

* **Drama na kolodvoru.** Na kolodvoru v Zoljyom na Ogrskem je čakala na vlak mlada ženska. Ko je stopil iz vagona mlad mož, ga je ženska polila z vitrijolom, da je bil ves opečen ter da je takoj omedlel. A tudi ženska se je opekla, in zgorelo ji je celo oko. Baje ji je bil mladenič nezvest.

* **Trpinčenje po španskih ječah.** Neki list je ovadil, da v Vichu v Kataloniji trpinčijo ljudi, zlasti štrajkujoče delavce. Preiskava je dognala, da je pisal list resnico. Zato je nastala med delavci velika razburjenost. Če krivci ne bodo kaznovani, nastanejo bržčas nemiri in izgreidi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kamnik 7. avgusta. S pomočjo nevidljivih duhov je pri današnji občinski volitvi iz III. razreda zmagala klerikalna sodrga z malo večino.

Gradec 7. avgusta. Danes prestopi 28 katoličanov k protestantizmu.

Dunaj 7. avgusta. Prvi asistent na kliniki profesorja Mosettiga dr. Elwein, si je danes prerezal žile in takoj umrl.

Dunaj 7. avgusta. Topničar Stanko Lavjenic je danes ponoči, ko je stal na straži poleg municijskega skladišča tik centralnega skladišča, ustrelil kacic 26 let starega neznanega človeka, ki se mu je približal in se na njegov klic ni ustavil.

Milan 7. avgusta. Generalna prokuratura predlaga, naj se obtoži anarhist Ludovik Gianotti radi sokrivde pri umoru kralja Umberta, proti vsem drugim anarhistom, ki so v preiskavi, pa naj se sodno postopanje ustavi.

Berolin 7. avgusta. Doslej so zdravniki in dvorni krogi skrbno prikrivali za kako boleznijo je umrla cesarjeva mati. Zdaj se čuje, da je imela raka v ledicah.

London 7. avgusta. Kitchener je baje naznanil, da je prezident oranjske republike pripravljen se udati, ako se mu zagotovi, da sme svobodno iti v Evropo.

London 7. avgusta. Krügerjeva izjava napram uredniku pariškega »Figaro«, da Buri ne odnehajo prej, dokler ne dosežejo popolne neodvisnosti, je v angleškem časopisju obudila silno jezo. Vsi listi pravijo, da je s Krügerjem nemogoče priti do sporazumljenja, »Times« pa oznanja boj na nož zoper Bure.

Narodno gospodarstvo. Čebelarstvo v deželni zboru kranjskem.

(Dalje.) A ne le Preuss, tudi trije drugi gospodarji, ki so po njegovem načinu čebelarili, pridellali so: prvi 36, drugi 37 in tretji 55 funtov medu od panja. Povedati moramo tudi, da Preuss ne čebelari morda v takih krajih, kjer se med cedi, — ne, v njegovem kraju je glavna paša le akacija in lipa, jesenske paše nima. Nasprotno mora čebele jeseni špekulativno pitati, da si nabavi mladih čebel za prihodnjo spomlad.

V svoji knjigi pravi tudi, da čebelar, kateri bi se hotel po njegovem načinu izključno s čebelarstvom pečati, lahko čez poletje 150 do 200 panjev opravlja, da mu le nekatere glavne dni kdorsibodi malo pomaga.

Mi moremo reči, da so naši uspehi enaki onim Preussa, akoravno ne čebelarimo tako dolgo kot Preuss in si smo šele zadnja leta preustrojili panje in čebelnjak naprednim sistemom. Mi Kranjci pa, ki imamo večinoma razven poletne tudi jesensko pašo, dosežemo lahko dvojne uspehe, ko privedemo svoje čebelarstvo na istovrstno stopinjo dovršenosti, kot jo imajo pred nami drugi narodi.

Če pa računamo tudi s tem, da se naša čebela zaradi svoje krotkosti, rodovitnosti in pridnosti po jako dobrih cenah na vse kraje sveta eksportira in bo se še mnogo bolj eksportirala, ko bomo v eksportu zamogli zadostiti današnjim naprednim zahtevam, — trdimo lahko, da je kranjsko čebelarstvo jako važna gospodarska stroka, da zasluži ne le od strani državnih faktorjev (kateri vsaj deloma to važno gospodarsko stroko uvažujejo), temveč bolj od strani našega deželne zastopstva one pozornosti, katere je z ozirom na njeno gospodarsko važnost potrebno. (Konec prih.)

Poslano.*

Jaz podpisani Martin Ošaben sem v šte. 176. »Slov. Naroda« sprevednikovo soprogo **Marijo Ostanek** žaljivo omenil. Ker sem pa od Marije Ostanek zvedel, da me ni opravičevala in se s to izjavo zadovolim, prekličem in obžalujem vse ostre besede in dolžitve, ki sem jih rabil v tem »Poslanem«.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1901.
Martin Ošaben,
sprevednik južne železnice.

Izjava.

Tej izjavi imam dostaviti, da jaz odklanjam vse žalitve **Martina Ošabna**, ki je rabil proti meni v svojem »Poslanem« šte. 176 »Slov. Naroda«, kot popolnoma neopravičene, ter le vsled današnje zgoraj natisnjene izjave opustim porotno obtožbo proti Martinu Ošabnu.

Marija Ostanek.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (1688)

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gosp. Amalija Majdič 6 K., katere je nabrala v veseli družbi. — G. J. Čop, posestnik v Mostah p. Žerovnica 20 K., namesto venca na krsto gospoda Antona Sokliča na Potokih. — Gospica Egida Orožen, notarjeva hčerka v Trebnji nabrala z razglednicami pri priliki koncerta sl. litijako-smartinskega pevskega društva v Trebnji, dne 4. avgusta 1901, ki je bil prirejen tudi v isti namen, 42 K. — G. Milan Guštin, učitelj na Jesenicah, Gorenjsko, 10 K. — kot prebitek lanskega koncerta. — Gospica Kristina Grebenčeva iz nabi-ralnika v gostilni g. Fr. Grebenca v Vel. Laščah 10 K. — Gospodična nabrala pri prijateljih plesa 2 K. — Gg. akademiki v Dolenjem pri Lukovici 53 K 53 vin. nabranih v Dobu, dne 4. avgusta 1901 pri prosti zabavi po igri Rokovnjači. Slava ljubeznivim narodnim gospicam za njih požrtvovalno sodelovanje in vrlomu županu g. Mlakarju za njegovo velikodušnost. — G. J. Konjac, učitelj v Motniku 2 K. — G. Valentin Levičnik, c. kr. avskultant v Mokronogu 10 K., — darovala vesela družba na izletu v Tržišče pod vodstvom gospe c. kr. sodnega svetnika soproge z motto: Zdravica njena prva se glasi: Podružnico Mokronog naj Bog živi!

Skupaj 155 K 53 vin. — Živeli!

Za Prešernov spomenik. Gospod J. Konjar, učitelj v Motniku 2 K. — Živeli!

Za učiteljski konvikt. Gospod J. Konjar, učitelj v Motniku 2 K. — Gosp. Josip Zajec, nadučitelj v Vel. Gabru 3 K 2 vin., darovali učitelji in učiteljice na Zaplazu. — G. Milan Guštin, učitelj na Jesenicah 10 K. — kot prebitek lanskega koncerta. — Skupaj 15 K 2 vin. — Svoto smo izročili blagajniku gosp. Jakobu Dimniku, ki stem hvaležno potrjuje sprejem.

Za prebivalce mest, uradnike l. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Seidlitz-prašek«, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnovlačno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 2 K. Po pošttem povzetju razpošljila to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (2—11)

Meteorološko poročilo.

Vlšina nad morjem 306-2 m. Srednji tlačni tlak 759-0 mm.					
Augst	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
6	9. zvečer	731-2	180 sl. svzhod	oblačno	
7.	7. jutraj	730-5	168 sl. svzhod	oblačno	
	2. popol.	731-0	191 sr. jug	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 18-2°, normale; 19-5°.

Dunajska borza	
Skupni državni dolg v notah	99—
Skupni državni dolg v srebru	98 90
Avstrijska zlata renta	118 65
Avstrijska krona renta 4%	95 85
Ogrska zlata renta 4%	118 65
Ogrska krona renta 4%	93 40
Avstro-ogrski bančni delnice	1887—
Kreditne delnice	637 50
London viza	239 62 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 20
50 mark	23 45
20 frankov	19 03
Italijanski bankovci	91 20
C. kr. cekini	11 32

Marija Soss naznanja v svojem in imenu nedolnih otrok **Anice, Mici, Mirolava, Elise in Karola** veletužno vest, da je preminula iskreno ljubljena sinaha, oziroma mati, gospa

Ana Soss roj. Šinkovec

trgovska vdova in hišna posestnica

ki je po dolgem in mučnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajočo danes torek, 6. avgusta ob 1/2 2 uri popoldne blaženo v Gospodu zaspala. Zemeljske ostanke drage pokojnice bodo v četrtek, dne 8. avgusta ob 1/2 4 uri popoldne v hiši žalosti na Mestnem trgu št. 19 slovesno blagoslovili in potem na pokopališču pri sv. Krištofu v rodbinski rakvi položili k zadnjemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. (1678)

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1901.

Prežalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem britko vest, da je Bog Vsemogočni našo preljubo soprogo, oziroma mater, gospo

Julijano Svetic roj. Schuster

po kratki, mučni bolezni, danes dne 6. avgusta ob 3. uri popoldne v starosti 59 let, prevideno s svetotajstvi za umirajočo, poklical k sebi v boljše življenje.

Pogreb drage ranice vrši se v četrtek dne 8. avgusta ob 10. uri popoldne iz hiše žalosti Šutna št. 16 na farno pokopališče.

Svete zadušnice maše brale se bodo v farni cerkvi.

Pokojnico priporočamo v blag spomin.

Kamnik, dne 6. avgusta 1901.

Leopold Svetic, soproga — **Franz, Marija** poroč. **Stermole, Alojzija, Julijana** Josipina in **Franja**, otroci. (1685)

Mesto posebnega naznanila.

Neža Pauser naznanja v svojem in vseh sorodnikov imenu, da je njen ljubljani sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Anton Pauser

posestnik in trgovec

danes ob 8. uri zjutraj, 32 let star, previden s svetotajstvi za umirajočo preminul.

Pogreb bode v petek, dne 9. t. m. ob 8. uri zjutraj.

Dolenjvas pri Ribnici, dne 7. avgusta 1901. (1687)

Bela vina.

Franc Matheis

v Brežicah ob Savi, Štajersko ima na prodaj okolu 200 veder jako dobrega belega vina

lastni pridelek l. 1900.

Kupci naj naravnost od njega zahtevajo vzorce. Odda se vsaka množina v kupčevih posodah. (1652—2)

Malinčev sirup

lekarnarja Piccolija

v Ljubljani

se prireja kar najskrbnejše iz dišečih gorskih malinovitih jagod v srebrnem kotlu s pomočjo para, in je torej najbolj čist izdelek neprežene kakovosti ter naj se ne zamenjava z malinovitim sokom, ki je v prodaji, in je navadno umetno pripravljen, imajoč v sebi zdravju škodljive snovi in bakterije.

Steklenica s 1 kilo vsebine, pasterizovana, velja K 130. Razpošilja se tudi v pletenih steklenicah po 10, 20 in 40 kilogr., ter se 1 kilo zaračuna z K 110, 100 kilogr. = 100 kron. I. (1368—40)

Pletena steklenica s 3 kilogr. vsebine pošlje se franco po vsi avstro-ogerski monarhiji proti povzetju z K 530.

Št. 243/Pr.

Razpis.

(1679—1)

Na mestni slovenski 8 razredni dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani se razpisuje

služba šolskega sluga in kurjača

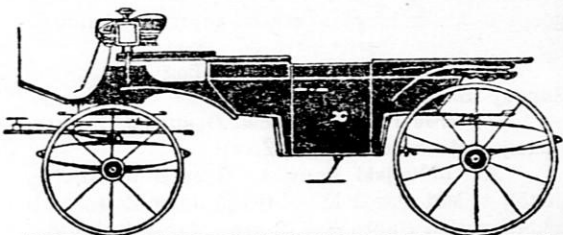
z letno plačo 900 kron, z dvema petletnicama, s prostim stanovanjem in kurjavo.

Prošnje z dokazili usposobljenosti je pri podpisnem mestnem magistratu vlagati do 20. avgusta t. l.

Oženjeni prosilci imajo prednost. Na nedostatno opremljene in prekasno došle prošnje se ne bo jemalo ozira.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 5. avgusta 1901.

Domači izdelki.

Zalogo vsake vrste solidno izdelanih

VOZOV

bočisi

koleselnov ali najmodernejših kočij

priporočam najtopleje. — Cenike pošiljam na zahtevo.

FRANC VISJAN, izdelovalec vozov
Ljubljana, Rimska cesta št. 11. (1684—1)

Hiša „Gostilna Triglav“ v Lescan

je na prodaj, ali pa se sprejme

gostilničar

kateri je v tem strokovnjak. — Več se izve pri

Adolfu Hauptmann-u v Ljubljani (1622—3)

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom pri

J. Šket-u v Ilir. Bistrici.

Prevzame se s 1. novembrom t. l.

gostilna v mestu

v najem. (1671—2)

Kdo? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Gos. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. n. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomestu, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Malo stanovanje.

Na Turjaškem trgu št. 8 odda se s 1. novembrom tega leta stanovanje z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami.

Več pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

(1656—3)

Jesih.

Naravni, iz alkohola napravljeni zavreti kis, brez primesi nevarne in neprijeten okus imejoče ocatove kisline, se dobiva pri

J. J. Kantz-u (1579—4)

v Ljubljani, Rimska cesta šte. 16.

Stanovanje

ki ima zdravo lego ter obstoji iz dveh sob, 1 kabineta, kuhinje in poda, ter kuhinje za pranje se od novembra (1664—3)

odda v najem.

Več pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Tanglefoot

amer. priprava za popolno uničenje muh se dobiva v prodajalni tvrde (12-140)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Vino

iz najboljših vinogradov trškegore pri Novem mestu

priporoča (1571—5)

Josip Medved

v Novem mestu, na Dolenjskem.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 375
Prava srebrna remontoarka . . . 580
Prava srebrna verižica . . . 120
Nikelnasti budilec . . . 195
Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pisem. (2611—67)

Ilustrovani katalog zastoj in poštnine prosto.

Zahtevajte Brinovec

Fraňa Cvek-a

v Kamniku.

(1680—1)

Razglas.

Vsled sklepa kranjske hranilnice se bo delil peterim eksternistom (zunanjim dijakom) s Kranjskega pouk na ljubljanski trgovski in vzgojevalni šoli z vsemi učnimi potrebščinami za učno leto 1902 brezplačno.

Učenci, ki se tega hočejo poslužiti in so spolnili 14. leto, naj svoje prošnje s prilogami: svoje rodovnice, s spričevalom ubožnosti, s spričevalom, da so dovršili tretji razred gimnazije ali realke ali višje meščanske šole, da so se hvalevredno obnašali in vsaj dovoljen vseh dosegli, — semkaj vložijo do nadalje 20. septembra t. l., da se potem vse vložene prošnje oddajo slavnemu ravnateljstvu kranjske hranilnice v sklepanje.

V Ljubljani, dne 5. avgusta 1901.

Ravnateljstvo trgovskega učilišča.

Artur Mahr

(1675—1)

lastnik zaslužnega zlatega križca s krono.

Graška trgovska akademija.

Javni, neposredno vis. učnemu ministrstvu podrejeni, državni podpirani učni zavod v vrsti višje srednje šole, katerega absolventi uživajo pravico, da vstopijo za jednoletne prostovoljce.

Dne 17. septembra t. l. se začne 39. šolsko leto. Vsprejemajo se absolventi spodnjih srednjih šol in tem enako postavljenih učnih zavodov, kakor tudi meščanskih šol (ti morajo prebiti vsprejemni izpit). Dosedanji ter l. 1901. v prvi letnik vstopivši učenci lahko absolvirajo zavod v treh letih. Pripravljalni razred se vzdržuje posebej za manj vsposobljene prosilce za vsprejem kakor tudi za učence, ki niso doveli zmožni nemškega jezika. Ta se pa združuje že od leta 1901/02. z novo štirirazredno organizacijo, katere se vpelje, da uživajo učenci in stariši vse prednosti, katere bodo pripadale štirirazrednicam.

Z zavodom je združen **jednoletni abiturijentski tečaj** (začetek 5. oktobra) za absolvente višjih srednjih šol ter enakih učnih zavodov, ki se hočejo posvetiti trgovskim in in industrijskim podjetjem ali pa hoté kot velikošolci (turisti) svoje vednosti razširiti času primerno.

Tudi se vzdržujejo prosti **poluletni tečaji** za gospode in posebej za dame, (začetek 17. septembra in 15. februarja).

Prospekte razpošilja in daljna pojasnila, tudi radi oskrbljenja učencev, daje **ravnateljstva pisarna v Gradcu, Kaiserfeldgasse št. 25.**

(1368—4)

Ravnatelj: J. Berger.